

De folki

MEDLEMSTIDNING FÖR GOTLANDS GENEALOGISKA FÖRENING

NR 1 • 2010

Aktuellt 2010

Vårens program

Onsdag 19 maj i Almedalsbiblioteket i Visby kl 17.30-19.

Vi vill gärna diskutera med våra medlemmar om föreningen.

Det har framkommit förslag på olika aktiviteter:

Skall vi starta forskningsprojekt?

Är ni intresserade av en klubblokal i Visby?

Andra förslag?

Nya, gamla och blivande medlemmar är mycket välkomna att diskutera förslag

Onsdag den 26 maj kl 17.30

En arkivarie kommer från Krigsarkivet i Stockholm för att berätta vad vi som släktforskare kan finna av intresse där. Samarbete med Arkivcentrum Gotland

Lördag 31 juli kl 13.

Utflykt till Lärbro.

Gans ödekyrka och Hångers källa besöks. Sven Erik Pernler berättar på platserna.

Därefter Besök vid Lärbro fältsjukhus, där Clary Hammerin berättar.

Kaffepaus och samkväm.

I höst kommer Anna Lisa Kylenstjerna att berätta om G-gruppens forskning i arkiven runt Östersjön.

I höst kommer Towan Obrador också att berätta om sin nya bok Och regnet föll.

Gotlands Genealogiska förenings styrelse

Ordförande och kassör samt redaktör

Kerstin Jonmyren

Vintervägen 15, 611 36 NYKÖPING

Tel. 0155-21 92 78, kerstin@jonmyren.se

Vice ordförande

Freddie Claesson

Flenvikevägen 16, Kappelshamn, 620 53 Lärbro

Tel 0498-22 70 18, freddy_claesson@hotmail.com

Sekreterare

Gunnar Bäverstig, Asarvegatan 26, 653 51 Hemse

Tel 073-8028633, lummelunda@telia.com

Ledamot

Yvonne Malmqvist

Smidesvägen 30, 622 65 Gotlands Tofta

Tel 0498-265625, yvonne.malmqvist@spray.se

Adjungerad ledamot

Ylva-Marie Rosenqvist, Sada Stenhuse 989 623 79 Klintehamn

Tel: 0498-24 16 23 eller 073 652 19 17.

fmt.ab@telia.com

Layout

Barbro Pettersson

Genvägen 3, 622 65 Gotlands Tofta

Tel 0498-26 57 85, barbrope@telia.com

Webbredaktör

Mats Rynnes

Tallvägen 12, 753 50 Uppsala

Tel: 018-36 72 93, mats_rynnes@hotmail.com

Revisorer:

Reiner Lindgren och Åke Kahlbom

Revisorsuppleant:

Fredrik Adelsköld

Oe folki utkommer med fyra nummer per år.

Medlemsavgiften är 175 kr för år 2009.

Plusgiro 85 80 38-3

Hemsida: www.gotlandsgenealoger.se

ISSN 1653-1086

I detta nummer

- Sid 3 Ordföranden har ordet
Medlemsavgiften
- 4 Margareta Jacobsdotter
- 6 Notiser
- 7 Är du släkt med någon känd person från Ångermanland?
- 8 En komplicerad släkthistoria
- 9 En ny omgång av Vet du vem du är?
- 11 Årsmötesprotokoll

FÖRSENAT UTSKICK

Vi beklagar att detta nummer av Oe Folki har blivit försenat. Orsakerna är flera, bland annat dataproblem och väntan på bildmaterial.

Omslagsbild: Bottarvegården

Foto: Ing-Marie Tellström

Släktforskarvänner!

För er som inte bor på Gotland kan jag berätta att vi har haft en ovanligt snörik och även kall vinter. Nu verkar dock ljusare tider vara på gång, och den senaste veckan har tårt hårt på snödrivorna.

Vi hade årsmöte i föreningen för ett par veckor sedan. Ny i föreningsstyrelsen är Gunnar Bäverstig som är precis nyinflyttat till Hemse från Västervik. Dessutom tänkte vi ta med Ylva-Marie Rosenqvist från Sanda som konstituerad i styrelsen.

Många av oss har soldater bland våra förfäder. På Gotland hade vi i stort sett endast båtsmän, och de hade Karlskrona som övningsplats. Här var vi också först i landet med ett försvar av värnpliktstyp. Gotlands Beväring skapades redan 1811 efter att Sverige hade förlorat Finland i 1808-1809 års ryska krig. Gotland låg därmed strategiskt utsatt till. Underbefälet var gotlänningar, bondpojkar som därmed fick en anställning med lite lön. Där kunde de inte gå

under sina vanliga patronymikon, Jacobsson, Olofsson, Larsson – de var för svåra att skilja åt för officerarna - utan måste i stället anta ett specifikt efternamn, Berggren, Ronqvist, Strömberg eller liknande. Efter att ha avslutat sin tjänstgöringstid fick de ut sin lön och hade en grundplåt kanske för att skaffa sig en liten gård. Jag tillhör dem som har befäl från Gotlands beväring bland mina förfäder.

Onsdag den 26 maj kl 17.30 kommer en arkivarie från Krigsarkivet i Stockholm och berättar mer om befälen i Gotlands beväring och om våra båtsmän och om allt annat man kan hitta på Krigsarkivet.

Läs vidare i tidningen om våra kommande programinslag i år! Välkomna dit!

Kerstin Jonmyren
Ordförande

Medlemsavgiften

Vi BEKLAGAR att det blev fel plusgironummer till vår förening i förra numret av Oe Folki!

Det här är sista gången som jag påminner om medlemsavgiften. Orsaken är att jag har avgått som kassör.

Det är alltså mycket hög tid att betala medlemsavgiften i Gotlands Genealogiska Förening om du vill ha Oe Folki i framtiden och möjlighet att köpa våra medlems- CD till rabatterat pris.

Medlemsavgiften skall vara betalad under det första halvåret, i annat fall stryks du som medlem. Är du osäker på om du har betalat, kan du se på adressetiketten. Där står det årtal du har betalat för. Står det 2009 är det alltså i sista minuten.

Kom ihåg att ange ditt medlemsnummer på inbetalningen. Det finner du också på adressetiketten. Det underlättar när det skall registreras i registret att du nu har betalt.

Medlemsavgiften är 175:- för vuxna medlemmar, och det RÄTTA plusgironumret är 85 80 38-3.

Hans Peter Larsson

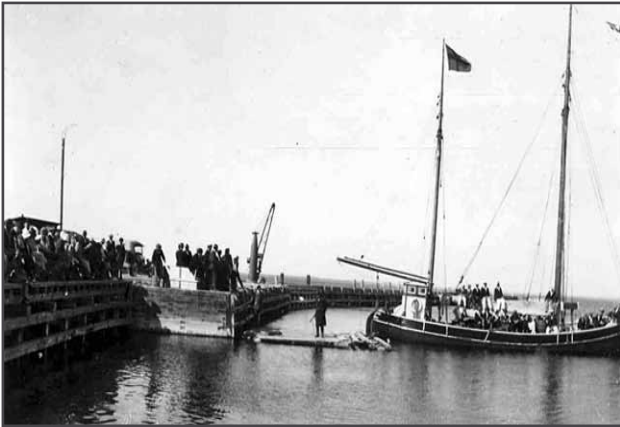
Margareta Jacobsdotter gift med Jurgen Smiterlow, ägare av hela Norrbyn i Vamlingbo år 1600.

Av Kerstin Jonmyren

Margareta Jacobsdotter var född någon gång på 1550-talet och antas vara dotter till hamnfogden Jacob Nymand i Fröjel. Posten som hamnfogde var givetvis eftertraktad, eftersom den ansvarige fogden kunde ta egen procent på tull som betalades av fartyg som förde in och ut varor genom hamnen. Ju större och bättre hamn desto bättre lön för hamnfogden givetvis.

Det är att anta att Nymands dotter hade en hel del friare med den familjebakgrunden. Jurgen Smiterlow från Visby var den som fick henne till hustru. Han var född cirka 1545 i Visby och av tysk härkomst: Hans far Johannes Smiterlow var verksam som affärsman och borgare i Visby under mitten av 1500-talet men hans farfar Nikolaus Smiterlow II hade varit borgmästare i Stralsund i tidigt 1500-tal. Nymand kan av namnet att döma ha haft dansk bakgrund, men han kan även ha varit gotlänning.

Det verkar troligt att svärfadern och hamnfogden Jacob Nymand hjälpte svärsonen till den givande och säkert mycket eftertraktade

befattningen som hamnfogde i Burgsvik. Vid den hamnen rådde livlig trafik, framför allt var sandsten en viktig handelsvara.

Var det unga paret bosatte sig vet vi inte, men man kan anta i något hus intill själva hamnområdet. Jag brukar föreställa mig ett högt och fint boningshus av sten där det nu gamla hamnmagasinet från sent 1800-tal står, det som har hetat restaurant Guldkaggen några decennier. Platsen bör ha inneburit en perfekt överblick över verksamheten i hamnen.

Ägare av hela Norrbyn i Vamlingbo Smiterlow började snart kunna investera i jord,

värdebeständig egendom - då som nu. Han köpte gårdar, först Stora Libbenarve i Havdhem och 1595 av Lauritz Sigfride hela Norrbyn i Vamlingbo med sina sju gårdar. Därmed blev han en av Gotlands största jordägare och måhända Gotlands rikaste man.

Priset på gårdar var inte särskilt högt vid den tiden, med för det stora flertalet bönder var det ändå mycket svårt att få ihop kontanta medel. De flesta gårdsköpare var därför präster eller ståndspersoner i Visby. För bönderna var det arv eller ingifte i gårdar som gällde.

Fru Margareta kunde sitta vackert och säkert där vid hamnen i Burgsvik kan vi tro, gift med en så rik man. Men icke så - en person i hennes makes position verkade kunna göra helt som han önskade. Han hade i medelåldern öppet börjat sammanbo med en piga i huset, som han också fick barn med. Kanhända fru Margareta klagade för högt, för efter ett tag jagade han henne helt enkelt ut ur huset. Hon vände sig då till öns domkapitel för att få stöd, men inte ens det annars mäktiga prästerskapet vågade opponera sig värst mycket.

Samma år som Smiterlow inköper Norrbyn dömer domkapitlet till skilsmässa mellan makarna. Något som annars var nästan omöjligt att få tillstånd till av kyrkan, och absolut inte för att någon hade tröttnat på sin hustru.

Skilsmässa

Samboendet med pigan fortsatte några år,

Ett lagerhus vid Burgsviks hamn som senare blev restaurang Guldkaggen. Ungefär här intill hamnen kan Jurgen Smiterlow kring 1600 ha haft sitt hus med bostad och kontor. (Fotot tycks vara från sekelskiftet 1900 och tillhör Öja kyrkbys kulturförening)

tills prästen i Öja, herr Mats Hvid, klagade så högljutt för domkapitlet över förhållandet att det kände sig förpliktat att uppmana honom att skiljas "från horkonan". Något omgifte med den inblandade pigan var tydligen inte aktuellt. I stället blev Jurgens nästa hustru den uppenbarligen mycket yngre Gertrud som var styvdotter till borgaren Herman Meier i Stralsund, ett fördelaktigt parti. De bör ha gift sig cirka 1600; mannen var då i 55-årsåldern, och hustrun kanske 25 år yngre.

Jurgen Smiterlow dog den 3 april 1620 i Öja, och hans gravsten finns bland de gamla stenar som nu står uppställda under skyddstak invid Öja prästänge. Var den ursprungligen har stått finns inga uppgifter om, men troligen var det nära ingången till kyrkan.

Texten på hans gravsten lyder:

Ano 1620 3 april hensof i Herren den salige mand Jörge Smiterlöw oc den 4 april begrafoen under denne steen forventendis en glaedelig opstandelse met all tro christne paa den yderste dag.

Fru Margareta bodde fram till sin död i Visby, och var i livet i alla fall vid 1620-talet slut. Av hennes barn är två söner kända, Johan och Joakim. Båda dog unga cirka 1615. Det är känt att Johan var gift och hade barn.

Smiterlows barn

Från Jurgen Smiterlows andra äktenskap är sju barn kända. Döttrarna gjorde goda giften och sönerna fick borgerliga positioner. De har många ättlingar idag, på Gotland och i övriga Sverige.

Det har förslagits att den Matz som brukade Sigfride på 1600-talets första hälft var Smiterlows son med pigan. Sigfride innehades därefter under några generationer av hans ättlingar. Övriga gårdar i Norrbyn ägdes av sonen i andra äktenskapet Jörge Smiterlow, som tydligen sålde av dem vartefter på 1600-talets första hälft.

Jag upplever Jurgen Smiterlow som en skrupelfri man, en som med alla medel försöker berika sig. Han gifte sig till en maktposition som gav goda inkomster, men skickade iväg hustrun när han inte behövde henne mer – för att istället för ett tag leva helt öppet tillsammans med en ung enkel kvinna och utnyttja henne. Hans andra äktenskap med en betydligt yngre kvinna av god bakgrund gav säkerligen även det ekonomiska fördelar.

Det är jag som värderar utifrån vår tids syn. Jag kan inte låta bli att fundera över hur sam-

tiden såg på Jurgen Smiterlow, den man som måhända var Gotlands rikaste man på sin tid. Med beundran, med avund, med underdanighet? Kanske med en blandning av alltihop?

Framför allt, hur såg man på den bedragna och svikna första hustrun Margareta? Med förakt, med medömkan? Jag hoppas att hon ändå behandlades med respekt under sina sista år i Visby.

Källor: Forskarna Dick Wase, Enskede och Hans Schmitterlöw, Söderköping.

Burgsviks hamn har säkert mycket gamla anor. Redan under medeltiden utskeppades huggen sandsten härifrån till olika stora byggen i Sverige och Danmark. Exempelvis är Glimmingehus slott byggt av Burgsviksmarmor – som troligen har skeppats ut från denna hamn. Fotot från sekelskiftet 1900 visar på livlig seglationstrafik. (Fotot tillhör Öja kyrkbys kulturförening.)

Fler bilder finns på sista sidan

Farväl och tack för mig!

Nu är det slut för min del i GGF. Jag avgick på årsmötet den 27 februari från mitt uppdrag som kassör. Jag har tyckt det har varit roligt att sitta i styrelsen alla dessa år, jag tror det är uppemot tio år.

Det har ibland varit jobbigt när saker och ting inte har fungerat, när avtal har brutits och vi har fått faktura på sådant som vi hade fått löfte om skulle vara gratis. Men trots detta har det varit ett intressant och roligt uppdrag.

Nu avgår jag som sagt. Jag bor i Nynäshamn och det betyder att det blir orimliga kostnader för föreningen varje gång jag skall på ett styrelsemöte, och kassören måste vara med på styrelsemötena. Sedan är det ju ett faktum att jag ingen släkt har på Gotland. Den befinner sig i Skåne, Danmark och Tyskland.

Jag önskar all möjlig lycka till de som tar över efter mig. Hoppas föreningen kommer att frodas även i åren som kommer.

Helt försvinner jag dock inte från GGF. Jag har lovat hjälpa till med att få fram årets CD-skiva och hjälpa till med själva bokföringen fram till det kommer en bokföringskunnig som kan ta över.

Hans Peter Larsson

Tack till Hans Peter

Det är tråkigt att Hans Peter Larsson har lämnat vår styrelse, men styrelsemedlemmar måste ha rätt att sluta och gå vidare.

Hans Peter kom med i vår styrelse 2001 och blev direkt vald till kassör.

Han har varit en

klippa i alla sammanhang, hållit reda på inte bara pengar, utan även tider, sammankomster och då och då även oss andra i styrelsen. Han har även varit en flitig medarbetare i Oe Folki. Om det kärvade till sig och något snabbt måste lösas kunde jag alltid ringa till Hans Peter och han hade alltid ett råd att ge.

För ett par år sedan lämnade han Gotland för nytt jobb på fastlandet, och nu känner han att det blir för krångligt att hänga kvar i styrelsen utan att ha någon bostad på ön.

Vi tackar Hans Peters för hans stora insatser för Gotland Genealogiska Förening!

Kerstin Jonmyren
Ordförande

Nätkurs i släktforskning

En nätkurs i släktforskning kommer under höstterminen 2010 att hållas vid Mittuniversitetet. Kursen är helt nätbunden, vilket gör att det inte krävs någon fysisk närvaro i Härnösand. Däremot behöver Du ha tillgång till en dator med internetuppkoppling. Mer information om kursen finns på följande länk:

<http://www.miun.se/slaktforskning>

Om Du har några specifika frågor går det också att vända sig till mig.

Med vänliga hälsningar
Jan Samuelson
Docent i historia vid
Mittuniversitetet
Härnösand

Vill du vara med

och göra i ordning en föreningslokal för GGF?

Vill du var med i något forskningsprojekt för föreningen?

Du har kanske några andra tankar för oss?

Glöm inte att komma med och lägga fram dina synpunkter.

Onsdag 19 maj i
Almedalsbiblioteket i Visby
kl 17.30-19.

Är du släkt med någon känd person från Ångermanland?

Av Kerstin Jonmyren

Det finns genealoger som lägger ner forskar-möda på att sammanföra olika kända personers anor, folk som har en gemensam härstamning någonstans bakåt. Det är alltid spännande att ta del av dem, spännande att se vilka som hör ihop, och så lite förväntansfullt - tänk om någon av ens egna anor kunde återfinnas på listorna.

Jag har tidigare sett en sammanställning över olika värmländska släkter med en gemensam rot, där många av våra kända värmländska författare, Selma Lagerlöf, Tegnér och Geijer och flera till, finns med.

En ny sammanställning heter **Anor från Ångermanland**. På den finns det gott om välkänt folk; en rad kända skådespelare, Elof Ahrle, Gösta Ekman, Max von Sydow, Magnus Ugglå och Gustaf Molander; skribenter som Olof Lagercrantz och Agnes von Krusenstjerna. Selma Lagerlöf finns med även här. Torbjörn Fälldin får väl representera politikerna, och humanisten Raoul Wallenberg de världsberömda. Och så finns alla de andra som jag inte har räknat upp här. Jag har fått ett ex, och kan kopiera för den medlem i GGF som så önskar.

De härstammar alla från en bonde i Gudmundrå, Olof Nilsson född cirka 1500. Några generationer senare kommer bland andra Katarina Nenzelia, gift med biskopen i Västerås Johannes Rudbeckius. Det är känt att Rudbeckius, som hade många barn, har stora mängder ättlingar i dag.

I samma generation finns Margareta Zebråzynthia, som levde 1594 – 1657, och var gift med prästen i Leksand Uno Troilius. Hon går under beteckningen Stormor i Dalom eftersom hon hade många barn och kan nog tävla med Rudbeckius om att ha mest ättlingar idag. I den slakten kommer och den sk Bureätten in, en annan talrik släkt.

Nu är det knappast så att vissa släkter är mer benägna än andra att skapa kändisar. Orsaken till täthet på känt folk beror istället på mängden ättlingar, ju fler ättlingar till en viss person i det förflutna, desto större chans naturligtvis till att någon utmärker sig. Men listorna är roliga att studera.

Sammanställningen är gjord av Bo Lindwall 1990.

När jag ser den här listan skulle jag önska att

någon kunde ge sig på anor i norra Småland, där jag, tillsammans med mängder av andra forskare, har anor. Jag vet att vi har gemensamma anor med Dag Hammarskiöld, Carl von Linné och Carl David af Wirsén, men jag skulle gott kunna tänka mig att det finns fler.

Om att ha eller inte ha ättlingar

Livet var hårt i det gamla Sverige. Om vi ser på exempelvis 1600-talet har en stor mängd av den tidens innevånare i vårt land inga ättlingar idag. Även om människor födde många barn behövde det inte betyda att de ens fick barnbarn eller vidare led. Barn föddes och barn dog. Det får till följd att vi som lever nu får dela på en liten mängd 1600-talsförfäder, de som har ättlingar idag, och de i sin tur har alla många ättlingar.

Några exempel från lite olika århundraden:

De som har ...

Vår medeltida kung **Karl Knutsson Bonde** hade tre barn veterligt, och har nu mängder av ättlingar.

Kung **Gustaf Eriksson Vasa** hade många barn och har mängder av ättlingar bland den svenska allmogen idag.

Martin Luther fick många barn – jag tror sex barn – med sin hustru Catharina von Bora. De hade som bekant avlagt klosterlöftena, men lämnade klostren. De anses ha ättlingar idag. Ett av deras barn fortsatte släktgrenen.

Det olyckliga paret **Ludvig XVI av Frankrike och Marie Antoinette** med sitt enda överlevande barn av fyra, en dotter, har många ättlingar idag.

Kung **Gustaf III** med sina två barn, varav endast det äldsta växte upp, har många ättlingar idag, bland andra vår kung Karl XVI Gustaf.

Forskaren **Carl von Linné** hade sju barn och har nu gott om ättlingar.

Kung **Karl XV** fick endast en dotter i sitt äktenskap, men det är nu har många som härstammar från henne.

och de som inte har..

Den heliga Birgitta födde åtta barn, hade barnbarn, men troligen inga fler ättlingar.

Den engelske monarken **Henrik VIII** med sina sex hustrur och tre barn inte ens fick barnbarn.

Den stackars 1600-talsdrottningen **Anne av England** födde 13 barn på 16 år, men fick inte ens några barnbarn.

Karl Mikael Bellmans hustru födde många barn, men hans ätt dog ut med hans barnbarn - och därmed även hans föräldrars, eftersom han var deras enda överlevande av många barn. Kompositören **Wolfgang Amadeus Mozart** har inte några ättlingar idag. Hans hustru födde många barn, men grenen dog ut med hans barnbarn.

Den sk Årstafrun, **Märta Helena Reenstier-na** (von Schnell), född 1753 och död 1841, som förde en välbekant dagbok hela sitt liv, födde åtta barn, överlevde dem alla och fick inte ens barnbarn.

Patrick Bronte, kyrkoherde i Yorkshire i England, hade sex barn, varav de tre döttrarna Charlottes, Annes och Emelys verk nu tillhör världslitteraturen. Endast Charlotte gifte sig, men dog i sin första barnsäng tillsammans med barnet.

Även 1800-talet kunde vara nyckfullt. Författaren **August Strindberg** fick fyra barn med Siri von Essen och paret har endast möjligen ättlingar i dag. (Familjen är osäker på en eventuell sonson)

Däremot har Strindbergs barn med de två andra hustrurna, ett dotter var med Frieda Uhl och Harriet Bosse, ättlingar.

Författaren **Verner von Heidenstam** var gift tre gånger samt hade olika förhållanden, var själv enda barnet, fick två barn men inga barnbarn.

Så är vi inne på 1900-talet

Författaren **Moa Martinsson** hade fem söner, endast ett barnbarn men två barnbarn.

Författaren **Dan Andersson** fick en dotter, född ett halvår efter hans död. Dottern har två barn. Sedan har vi kända personer i historien som var gifta, men ändå barnlösa:

Reformatorn Olaus Petri, psalmisten Johan Olof Wallin, diktaren Anna Maria Lenngren, diktaren Nils Ferlin.

Skriv gärna och komplettera min lista!
Kerstin Jonmyren

En komplicerad släkthistoria

*Text Hasse Alfredsson
Från det engelska originalet
I'm my own grandpa*

*För många herrans år sen när jag blott
var tjugosju,
Jag fria' till en änka som på så sätt
blev min fru.
Och änkans vuxna dotter som var un-
derskön och grann
Blev kär uti min far och de blev gifta
med varann.*

*Så blev min far min svärson - här och
härna kära du -
Och min dotter blev min mamma för
hon var min faders fru.
Och snart blev förhållandet komplexare
ändå
När änkan blev gravid och jag blev fader
till en son.*

*På detta sätt blev pojken min en svåger
till min far,
Och alltså även farbror till mig själv, så
ung han var.
Och om han var min farbror var han
faktiskt också bror
Till änkans dotter som var gift med
min far och blev min mor.*

*Min pappas fru en gosse födde fram,
och jag mitt fån,
Blev morfar till den gossen för han blev
min dotters son.
Min fru blev alltså moder till min mam-
ma så hör på:
För fast hon är min fru, är hon min
mormor likaså.*

*Om frugan är min mormor är jag barn-
barn till min tjej,
Och när jag tänker på det vill jag gå
och skjuta mig.
Eller gå och dränka mig i första bästa
älv,
För som make till min mormor är jag
morfar till mig själv.*

*(Har även varit publicerad i tidningen
Dalfolk)*

En ny omgång av Vet du vem du är?

Av Kerstin Jonmyren

Första omgången av Vet du vem du är? intresserade uppenbarligen TV-publiken, för det blev ganska direkt en ny omgång med fyra nya välkända svenskar.

Programmakarna hade här bemödat sig att välja personer från olika grupper eller minoriteter.

Pia Johansson

Den första var Pia Johansson, en känd skådespelare, född i Umeå 1960. Det som var huvudämnet i programmet var att hennes mormor var same från Åsele. Man talade en del om forskning för den minoriteten, men forskningsmässigt verkade det inte betyda så stor skillnad jämfört med majoriteten av svenskers forskningsmöjligheter.

Pia hittade även en anmoder som blev avrättad för mord 1836, naturligtvis en obehaglig upptäckt. Tufft av henne att stå i TV och tala om det.

Claes Malmberg

En underhållare av annan karaktär var Claes Malmberg, komiker född 1961 i Göteborg. Till hans familjetradition hörde att hans mormor hade varit såld på auktion. Vi fick följa med på en tur till stadsarkivet i Göteborg. Där fick vi veta att man inte hade haft några barnauktioner i Göteborg, att det var en missuppfattning. Mormodern hade i stället varit fosterbarnsplacerad på Orust. Vi fick följa med till den gård där hon hade bott, och det visade sig att hon hade trivts där och hade haft det bra.

Däremot framkom att orsaken till fosterhemsplaceringen var att mormoderns familj hade varit inblandad i kriminell verksamhet i Göteborg; familjen hade gått under namnet Jönssonska tjuvbandet. I programmet letade de i gamla arkiverade tidningar för att få mer information. Malmberg, som den entertainer han är, tog informationen om familjens förehavanden med ett stort skratt, bra gjort. Han skojade om filmen Jönssonligan. Det flesta av oss andra skulle nog ha känt situationen rätt obehaglig.

Claes familjebakgrund verkade vara trasslig. Hans far hade också varit skådespelare, en vacker karl med många kvinnoaffärer, som även hade varit gift några gånger. Förutom faderns kända barn visste Claes att han skulle ha haft ett barn till. Det var spännande att följa hur man letade i Finland. Halvbrodern Ulf Skjälff hittades trots att han som ung hade flyttat till Sverige och Stockholm. Bröderna träffades på centralstationen i Stockholm och det blev ett positivt möte. Brodern hade blivit bortadopterad som barn i Finland, visste ingenting om sin farssläkt och hade ingen aning om att han hade en halvbror i Sverige, och det faktiskt en känd skådespelare.

Douglas Doggelito

En underhållare av ytterligare en annan typ var Douglas Dogelito, kallad Dogge. Han visade sig vara son till en venezuelansk invandrare och en svensk kvinna. Tyvärr fick man inte möta någon av föräldrarna. Hela programmet var koncentrerat på Dogges morföräldrar.

Morfadern Yngve Östberg, var gotländing, hade varit stadsarkitekt i Visby, och man fick se lite av Visby och träffa en morbror till Dogge där. Så fick vi en massa information om morföräldrarnas äktenskap och skilsmässa, varför är svårt att säga.

En avlägsen släkting till familjen visade sig vara inblandad i stenindustrin i Bohuslän, och programmet gav en mängd information om den, något som föreföll helt påklistat som utfyllnad.

Släkttraditioner är alltid intressanta att ta del av, att försöka utträna hur mycket som kan vara kärna och hur mycket som kan vara tillagt efteråt. I familjen Östberg fanns en tradition om en fransk anmoder vid namn Elisabeth Revel. Lite kul att se hur man forskade, och i stället fann en tysk anfader vid namn Rebel.

Trots sin framtoning inom jobbet visade Dagge sig vara en vänlig och tacksam person. Det hade dock varit intressant att få

veta lite mer om Venezuela och släktforskning där istället för om stenindustrin i Bohuslän, som knappast hörde dit.

Lotta Ramel

Nästa artist i raden var Lotta Ramel. Där kom programmakarna in på högadeln, och då hade man kunnat peka på vilka generösa källor adeln har för sin forskning. Det blev inte mycket av det, däremot fick vi göra ett studiebesök på ett av ätten Ramels tio egendomar i Skåne, Löveröds slott i Övedskloster, ett utpräglat högadelsslott med jättestora ägor och ett enormt slott för bostadsändamål. Lotta visste inget om slottet, medan ägarna var väl medvetna om sin släktskap med Lottas berömda far Povel Ramel.

Jag blev förvånad över Lottas okunskap inte bara om den närmsta släkten, totalt nollställd, utan även om sin far Povels liv. Hon brast i gråt framför kamerorna då hon fick veta att han hade blivit föräldralös efter en trafikolycka, och lämnad ensam på ett hotellrum i väntan på vidare utredning.

Lotta var också okunnig om det kärleksdrama i överklassen som hade föregått hennes farföräldrars äktenskap, där Povel föddes som enda barn. Märta Stjernstedt, född Tesch, var först gift med friherren och officeren Erik Stjernstedt, och mor till tre barn. Så träffar hon friherren och advokaten Carl Ramel och det märkliga inträffar att hon lyckas få skilsmässa för att 1919 gifta om sig med Ramel. Även Stjernstedt gifte snart om sig. Det måste ha orsakat en viss skandal i de övre kretsarna i Stockholm på sin tid. Erik Stjernstedt var för övrigt bror till den på sin tid välkända och radikala författarinnan Marika Stjernstedt.

Ulf Adelsson

Det var fyra artister, men den femte i raden av kända svenskar kom från en helt annan bakgrund. Det var landshövdingen Ulf Adelsson, en gång ledare för moderaterna, nu pensionerad landshövding för Stockholm, en folkkär man.

Hans farföräldrar träffades i Sverige, men var båda invandrare från Polen och av judisk börd.

Först på 1860-talet fick judiska bekän-

nare samma medborgerliga rättigheter som svenskar medborgare som var födda in i svenska kyrkan. Då flyttade en hel del judar hit. Sverige fick in köpmän som man så väl behövde med sina snabbt växande städer.

En av Adelssons anfamiljer flyttade från Polen till Sundsvall. Det var en stad där mycket hände under den senare delen av 1800-talet. Den växte kraftigt i samband med träindustrins framväxt och investeringsvilliga köpmän drogs dit. En annan av familjerna slog sig ner i Göteborg, även den en handelsstad med många köpmän.

Många judiska invandrare blev först gård-farihandlare för att sedan gå så vidare till att bli köpmän på en ort. De flesta polsk-judiska invandrarna kom från samma område i Polen, Sovalki. Vi fick följa Ulf Adelsson dit. Distriktet är nu helt polskt efter Hitlers och nazisternas vansinnesdåd och de judiska familjerna är borta. Men arkiven från 1800-talet finns kvar, och där kunde Ulf Adelsson följa sin polska släkt bakåt en bit.

De allra mesta av vad TV-teamet hittade var nytt för honom. Man hade just inte berättat någonting om släkten och bakgrunden när han växte upp. Han trodde att det berodde på att familjen var immigranter i ett nytt land, där de var angelägna om att passa in.

Tilläggas kan att Ulf Adelsson på morssidan är ättling till Jacob Johan Anckarström, adelsmannen som mördade kung Gustaf III. Hans dotter blev gift på Gotland och hon är Adelssons anmoder. Men det var ingenting som togs upp i programmet.

Fler program?

Vi får se om det blir fler program i serien. Även om programmen är av skiftande intresse gör de säkert god nytta som information om släktforskning.

Kerstin Jonmyren

Protokoll från årsmöte 2010 i Gotlands Genealogiska Förening

Dag och tid: Lördagen den 27 februari 2010 kl. 14.30

Plats: Kvarterslokalen Vitkålen, Visby

Dagordning enligt stadgarna.

- §1 Kerstin Jonmyren förklarade mötet öppnat och hälsade de närvarande välkommen.
- §2 Till att leda förhandlingarna valdes Kerstin Jonmyren
- §3 Till att föra dagens protokoll valdes Hans Peter Larsson
- §4 Till justeringsmän tillika rösträknare valdes Anna-Lena och Göte Janzén
- §5 Dagordningen fastställdes.
- §6 Årsmötet har annonserats i vår medlemstidning Oe Folki 4/2009. Det beslutades att mötet var behörigt utlyst.
- §7 Kerstin Jonmyren föredrog verksamhetsberättelsen. Den ekonomiska berättelsen har varit med i Oe Folki 4/2009. Hans Peter Larsson redovisade det slutgiltiga resultatet.
- §8 Revisorn Åke Kalbom föredrog revisorernas berättelse. Revisorerna föreslog att bevilja styrelsen ansvarsfrihet för det gångna året.
- §9 Det beslutades att bevilja styrelsen ansvarsfrihet för det gångna året och att lägga såväl verksamhets- som ekonomisk- och revisionsberättelse till handlingarna.
- §10 Det föreslogs oförändrat års- och ungdomsavgift. Det beslutades att års- och ungdomsavgift skall vara oförändrade.
- §11 Förslag till verksamhetsplan och budget föredrogs av Kerstin Jonmyren och Hans Peter Larsson. Det beslutades att anta såväl verksamhetsplan som budget enligt förslagen.
- §12 Det hade inte inkommit några förslag till årsmötet.
- §13 Det beslutades att omvälja Kerstin Jonmyren som ordförande i föreningen.
- §14 Det beslutades att styrelsen skall bestå av fyra personer men styrelsen gavs möjlighet att adjungera flera till sig.
- §15 Det var föreslagit omval av Freddie Claesson och Yvonne Malmqvist samt nyval av Gunnar Bäverstig. Det beslutades att välja de föreslagna att ingå i styrelsen.
- §16 Det föreslogs omval av revisorer Reiner Lindgren och Åke Kahlbom, vilka också valdes. Till revisors-suppleant föreslogs Fredrik Adelsköld, vilken även valdes.
- §17 Det beslutades att valberedningen skall bestå av två personer.
- §18 Till valberedning valdes Anna-Lena och Göte Janzén. Det beslutades även att Hans Peter Larsson skall adjungeras till valberedningen.
- §19 Övriga ärenden
Anders Öberg hade bett att bli entledigad från uppdraget att skicka tidningen ut till medlemmarna. Paret Janzén åtog sig att distribuera tidningen i framtiden, ett erbjudande som mottogs med tacksamhet.
Hans Peter Larsson hade av sagt sig omval som kassör och avgick ur styrelsen. Ordförande Kerstin överlämnade en blomma med tack för de gångna åren.
- §20 Kerstin förklarade mötet avslutat och tackade de närvarande för visat intresse.

Vid protokollet
Hans Peter Larsson

Ordförande
Kerstin Jonmyren

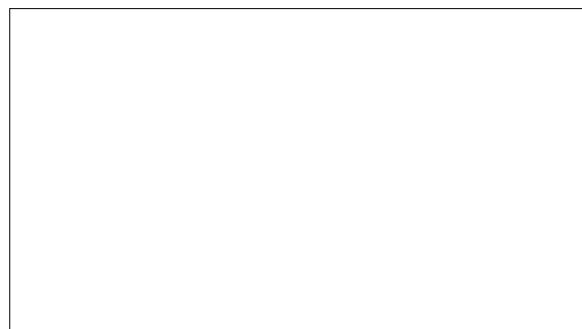
Justering
Göte Janzén

Justering
Anna-Lena Janzén

De folki

B Föreningspost
Gotlands Genealogiska Förening
c/o Kerstin Jonmyren
Vintervägen 15
611 36 Nyköping

SVERIGE
PORTO BETALT
PORT PAYÉ

Bottarvegården är ett museum i Vamlingbo på södra Gotland. Det sköts av en hembygdsförening, Hoburgs hembygdsförening, som är en av Gotlands äldsta. Den bildades 1919 för att bevara en bondgårdsmiljö med byggnader som var nästan oförändrade sedan de uppfördes på 1840-talet. Det var planerat att husen skulle rivas eftersom de sista ägarna, två ogifta bröder, var så gamla att de inte orkade bruka gården längre utan ville sälja sin gård. Museet har genom åren besökts av mängder av turister. Förutom att själva gården visas sommartid genomförs även olika sorters kulturaktiviteter vid Bottarve. Till gårdsmiljön hör en tröskvandring med agtak (se bild) och Gotlands längsta agtakslagård (se bild)

Foto: Ing-Marie Tellström, Öja